

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apere Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidieceșane Sibiu, strada Măcelarilor 45.

Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 45.
Epistolele nefrancate se refușă. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Notificare oficială.

Congresul național bisericesc al provinciei noastre metropolitane prin concludul său din 14/26 Maiu 1895 Nr. 110 a votat un regulament pentru organizarea învățământului în școlile populare din întreaga noastră provincie metropolitană.

Prin acel regulament s'a scos din valoare Normativul nostru scolaru votat în sinodul archidieceșan la anul 1882, anume s'a scos din valoare partea privitoare la organizarea și administrarea învățământului popular și a mai rămas în valoare din acela numai partea, care cuprinde planul de învățământ.

Concludul din cestiune este de următorul cuprins:

I. „Partea referitoare la organizarea și administrarea învățământului popular se acceptă în bloc în forma prezentată de comisiunea scolară, și se introduce în metropolie în mod provisoriu autorizându-se diocesele a o pune în aplicare. Totodată consistoriul se însărcinează, ca la proximalul congres să prezinte acest proiect de nou cu observările făcute în privința aplicabilității lui.

II. Partea, care tractează planul de învățământ se separă de partea administrativă a regulamentului și consistoriul metropolitan se însărcinează a elabora cu ascultarea consistoriilor eparchiale un nou plan de învățământ și a-l subșterne proximalul congres.

Regulamentul se aclude la protocol sub litera H.

Ceea ce prin acesta în virtutea concludului congresual normativ dela 12/24 Octobrie 1891 Nr. 194 se aduce și pe calea acesta la cunoștință publică.

Sibiu, din ședința senatului scolaru, ținută la 14 Martiu 1896.

Consistoriul archidieceșan.

Cestiunea noastră națională în România.

În numărul trecut al fôiei noastre am publicat un estras mai lung dintr-o corespondență datată din Brașov și publicată în „Budapesti Hirlap” dela 20 l. c. referitoare la unele afaceri, cari ne privesc pe noi Românii de dincôce de Carpați.

Ați er suntem în poziția de a publica o atare corespondență, datată din Sibiu, și publicată tot în „Bud. Hirlap” dela 23 l. c.

Mărturisim, că nu ne pronunțăm asupra acțiunilor, ce ni se revelază în această corespondență, dar o reproducem în întregitatea ei, și acesta pentru-ca să cunoșcă și publicul nostru cetitoriu combinațiunile ce le fac foile magiare din informațiunile ce le capătă dela corespondenții lor destul de dibaci de a ispiți pe cei neprecuți dintre Români asupra cestiunilor noastre românesce.

Am dis „de a ispiți”, căci într-adevăr nu scim cum află acei corespondenți atâtea informațiuni despre lucrurile românesce, despre cari mulți dintre noi românii numai de prin foile magiare aflăm, că se petrec.

Judecând din punct de vedere de tact politic, această împrejurare într-adevăr nu e îmbucurătoare pentru noi.

De și lucrurile despre cari scrie corespondentul din Sibiu alui „B. H.” pe noi cei dela „T. R.” nu ne privesc direct, totuși nu le putem trece cu vederea, ca să nu le luăm în revistă și să nu le reproducem, și acesta din cauză, că sunt afaceri generale românesce.

Fiind acea corespondență de interes general pentru noi românii, ris căm a o publica în fruntea fôiei lăsând totă răspunderea esactității evenimentelor ce se enaréză în ea asupra autorului ei.

Êtă-o:

Cine urmărește cu atențiune mai aprofundată metamorfozele periodice ale politicei naționale române, a putut observa, că punctul de gravitate al așa numitei „cestiune ro-

mână” în timpul din urmă s'a strămutat din București la Viena. În timpul acesta conducătorii din Sibiu au aflat de bine a schimba alianța ce au avut-o cu frații lor locuitori în România liberă, cu frățietatea de arme a antisemiților din Viena și a federalistilor naționali austriaci. În anul trecut era Sturdza stăna conducătoare a tribuniștilor. Ați splendorea acestei stele deja s'a stîns și în locul ei s'a arătat o nouă stea strălucitoare, la apus, în orașul Vienei, în persoana lui Lueger.

Când astă toamnă Sturdza a ajuns în fruntea guvernului din România, și a fost silit a-și rosti vorbirea de pocăință la Iași, nici cât un fir de păr n'a putut fi îndoială în adevăritatea, că Sturdza a părăsit „cestiunea ardelenă”, pe care și așa de altcum nu mai din tactică de partid ca un instrument agitatoric foarte eficace o a folosit în contra guvernului conservator.

Ômenii „Tribunei” încă și după discursul dela Iași mai credéu, că Sturdza își va împlini promisiunile și va întreprinde la Viena și Berlin în interesul lor, ca să constrângă pe guvernul din Budapesta la concesiuni. Numai atunci s'au consternat, când au vădut, că Sturdza prin ômenii sei vrea să paralizeze atât liga cât și comitetul din Sibiu, numai ca cu cestiunea națională, cu aceste două pârghii, conservatorii să nu-i pôtă face lui atâtea greutăți câte le-a făcut el lor.

O parte dintre „tribuniști” s'au și îmbiat instrumente gata lui Sturdza, astfel raționând, că fondul de dispozițiuni a guvernului român tot e mai sigură vacă cu lapte, decât dărnicia opiniunii publice române, ori decât cassa destul de golă a opozițiunei. Lucaci-Mangra au trecut pe partea lui Sturdza. Rațiu și soții, pe cari în timpul din urmă membrii și aderenții guvernului conservator, Take Ionescu și Filipescu, i-au împărțășit de însemnate ajutoare din fondul secret ce-l au la dispozițiune, s'au opus planurilor lui Sturdza și au fost gata a se pune în serviciul conservatorilor dimpreună cu cauza lor cu tot, dacă aceștia urmând esemplul lui Sturdza ar voi să folosescă „cestiunea ardelenă” de armă.

Conservatorii însă au tras învățături din urmările căderii lor și nu s'au aplicat a pași pe urmele lui Sturdza. În cercurile conservative, cu drept ori fără de drept, s'a lătit

convincțiunea, carea se susține încă și ați întocmai ca o dogmă, că pe Sturdza direct influința austro-ungară l'a făcut ministru-președinte. Conform acestei credințe, Sturdza a făcut înainte promisiuni lui Goluchowski, că dacă influința austro-ungară îl va ajuta să ajungă la putere, va înăbuși de tot mișcările daco-române, atât în România cât și în Ungaria. Acesta este împrejurarea, care după conceptul conservatorilor, l'a făcut pe Sturdza nu numai președinte al guvernului din România, ci acesta e și cea mai mare garanță a rămânerei lui la putere.

Conservatorii sunt politici isteți. Nu sunt aplicați a folosi „cestiunea națională” drept armă și în modul lui Sturdza a-și îngreuna ajungerea la guvern prin agitațiuni antimagiare. Ômenii viitorului dintre ei se feresc foarte tare de o prietenie de arme publică cu cei dela Sibiu, nu cumva prin acesta să se compromită la Viena și Budapesta. De altă parte, nici aceea nu le stă în interes, ca cestiunea acesta să înceteze de tot, căci acesta ar face posibil, ca Sturdza să-și împlinescă declarațiunea făcută în cauza acesta lui Goluchowsky și astfel îl vor privi pe el și mai departe la Viena și Budapesta de singurul posibil ministru-președinte în România.

Pentru acesta partidul conservator se mărginesce, ca membrii lui mai tineri (Filipescu) și unii afară de partide ce simpatizează cu ei (Grădișteanu Ionel), cu ajutorul unor politici mai de autoritate și liberalii disidenți (Fleva) mișcarea acesta să o susțină deșteptă atât în România, cât și la noi. Însuși el se mulțamește cu lupta în afacerile interne, cari nu ne interesează monarhia și astfel ținuta lui în privința acesta este mai indiferentă înaintea guvernului nostru estern. Afară de aceea a voit a se ușura și cu translocarea cestiunei. Spre norocul lui, terenul acomodat pentru această translocare l'a și aflat în Viena ajunsă sub conducerea lui Lueger.

După cădere, Take Ionescu, Carp, Ghermani, Lahovari s'au abătut de mai multe ori pe la Viena și acolo nu numai suspiciunea s'au nisuit a o delătura dela ei și a descepta echou simpatie pentru politica lor din punct de vedere al triplei alianțe, ci au studiat din punctul de vedere al „translocării” și viața publică vieneză. Ochiul ager alui Take Ionescu a

FOIȚA.

EUSTAHIE.

(Legendă.)

În anii din urmă ai vechei și păgânei împărății romane, trăia un renumit căpitan de războiu, care adese-ori condusesse legiunile la învingere. La compatrioții lui stetea în mari onoruri, avea moșii întinse și altfel de proprietăți, era în vață la împăratul și se bucura de iubirea unei soții frumoase, care-i dăruise doi fii dragălași. Astfel trăi el mulți ani în strălucire și mărire. Numai una îi lipsia, venerația către Dumnezeu. Era păgân. Nu voia să scie nimic de Dumnezeu. Iubia lumea și obicinua cu plăcere a se lăuda cu multele lui virtuți și cu înțelepciunea sa. Sosi însă timpul, când se făcu o mare schimbare în inima lui. Arătându-i se un înger — așa se dice — îi porunci să-și umilească inima și să-și dea genunchile dinaintea unicului Dumnezeu adevărat al creștinilor. Arătarea n'a fost fără folos. Bravul și bătrânul ostaș se boteză cu întreaga lui familie și din minutul acela se mărturisea de creștin. Acestia însă pe acele vremuri erau disprețuiți și urmăriți.

Eustahie, acesta era numele ce i se dase

în botez, se căia cu sinceritate de mândria și necredința lui de odinioară. Vechii lui amici îl batjocoreau și îl luau în rîs vădînd cum lucră cu el providința dumnezească, în care credea el acum. În loc de bunăstarea de mai înainte, se revărsară asupra lui tot feliul de griji. Acestea erau primele fructe ale iubirii dumnezeiesci, ale cărei drumuri nu sunt ca drumurile ômenilor și cari adese-ori se manifestă mai cu putere prin pedepsele ei. Cel întors la legea creștină însă cu umilință își purta crucea ce i-o dădea bunul Dumnezeu, ca în școala suferinței și a înfrînării să-și dobândească corôna cea vecinică. Și greu avé se se ispitescă noua lui credință prin nenorociri de tot feliul, venite asupra lui și asupra celor de lângă sine. Turmele îi periră de bôle, caii cei mai frumoși fură loviți de trăsnet, o secetă îi nimici sêmănăturile, casa îi fu amenințată de fôme, slugile i-se bolnăviră, sau fugiră dela el. Din di în di era tot mai sêrac. Pe lângă acestea domnul său, împăratul, i se arăta tot mai rece. În adevăr suferințele lui erau mari, și îl așteptau altele încă și mai mari. Într-una din zile, lipsind de acasă, acesta fu atacat și arsă de o bandă de hoți. La întorcerea lui își găsi nevasta și copii tremurând de spaimă și frig; abia scăpaseră sêrmanii de môrtea în foc, numai cu hainele de pe ei.

„Fie voia ta”, se ruga Eustahie ridându-și spre cer ochii dela locul de pustiire și mulțămii lui Dumnezeu, că i-a lăsat în viață ceea-ce îi era mai scump pe lume, femeia și copii.

Averile, prietini, servitorii, tôte erau pierdute și însoțit numai de ai săi, părăsi vatra dărîmată, ca să-și caute locuința departe de locul unde trăi odinioară în atâtea îmbelșugare. După un timp de călătorii ajunseră la țermurii mării, unde o corabie aștepta vânt favorabil, ca să trecă la țermurele din față.

Eustahie se ruga de corăbier să-l trecă și pe el. Ajungînd la celalalt țermure ceru însă să-și plătescă. Ei, bieții, nu aveau nici bani, nici marfă cu care să-și plătescă. Corăbierii își băteau joc de el dîcînd, că nu primese mulțămiri în loc de plată.

În sfîrșit dîse căpitanul corabiei: „Norocul este că ai o femeie, pe acesta voui opri-o și voui vinde-o ca sclavă”.

Eustahie striga, că nimic nu este în stare să-l despartă de femeia lui, dar tôte rugămintele și protestele lui au fost zadarnice. Scumpa-i soție fu smulsă din brațele lui, er el, stălcit de băta, fu aruncat la țermure dimpreună cu copii. De aici vîdînd cum se depărta corabia cu soția și mama iubită care plîngînd și frîngîndu și mâinile, rămase în stăpînirea bărbatilor blăstemați. Eustahie

strînse la inima-i sfîșiată de durere pe copilași, cari plîngeau, și se ruga: „Dômne fie voia ta!”

După ce vâslele corăbiei nu se mai vîdîră, nefericiții peregrini apucară la drum în țera, care le era cu totul necunoscută. Nu trecu mult și ajunseră la un rîu lat și adînc, în mijlocul căruia se afla o mică insulă.

Trebuia să trecă peste rîu dar nu zăriră nici o luntriță, nici un pod. Atunci Eustahie porunci fiului celui mai mare să aștepte la țermure, lua pe cel mai tînăr în spate și înota cu el de cealaltă parte a rîului.

Pe insulă se odichni puțin înainte de a trece și pe al doilea copil. De-odată aude un țipet. Întorcîndu-se iute spre băiatul, pe care numai acum îl lăsase sănêtos, spre spaima lui, băga de sêmă, că un leopard sare asupra băiatului îl ia în gură și fuge cu el în tufiș. Părintele înspăimîntat de môrte, în desperarea lui voia să plece după băiat chiar și în punerea capului... atunci aude un răcnet înfricoșat pe celalalt țermure și vede cum un leu puternic ducea pe fiul cel mai mare în gură, care înzadar striga în ajutor pe nefericitul său tată. Ca fulgerul dispăruse îngrozitorul animal cu prada sa în pădure.

Fără arme, aproape nebun de durere, și pe lângă aceea, de copilași și răpitorii lor despărțit prin rîul cel lat, nu-i mai rămăsese

observat, că galvanizarea vieții politice naționale române în modul ca partidul conservator să nu se compromită înaintea monarhiei noastre, ar succeda foarte frumos cu ajutorul lui Lueger și a federalistilor naționali austriaci. Translocând astfel cestiunea națională română în tabăra federalistilor austriaci, cu o cale fiitorului guvern conservativ s'ar elibera și de ea și nu i-ar sta nici mereu între el și monarhia noastră, ca petra de scandal.

Dar conservatorii și în cazul acesta au fost foarte precauți și prevețitori. Castanele le-au scos prin Fleva. Fleva, pe timpulibileului societății de studenți „România Jună”, petrecea tocmă în Viena și a căzut frumos în cursa concepută de conservatori. A discutat cu Lueger și soții toate cele de făcut. Lueger a creșut a afla în Români un nou și puternic aliat contra ungurimei și de aceea cu toată furia temperamentului său s'a aruncat pe acest teren mai nou. Sibienii, natural, după ce au vădit, că conservatorii din București nu sunt aplicați a-și părăsi pentru ei ținuta rezervată și precaută, au alergat în rușul capului după alianța cu Lueger, cu deosebire după ce au observat, că și cassa partidei antisemitice din Viena până la un grad oarecare le stă la dispozițiune.

Așa dară alianța tribunistilor noștri cu cei ai lui Lueger e lucru pe față și hotărât. Rațiun și soții așteptă foarte mult dela alianța aceasta, care e un instrument potrivit pentru nebulirea poporului român credul. Realitatea însă va arăta, că și în cazul acesta joacă numai rolul de instrument în mâinile antisemitelor din Viena, după cum l'au jucat și în mâna lui Sturdza și dela 1848 până la 1867 și în cea a reacțiunii austriace.

Acestea le comunică din Sibiu corespondentul lui „Bud. Hirap” cetitorilor acesteia.

Nu scim într-o cât sunt acestea adevărate. Atâta însă putem constata, că asupritorii noștri de aici tremură de toată frunza și numai când ne plângem înaintea străinătății pentru nedreptățile ce ne fac, dar apoi când am căuta a ne alia cu toții cu frații noștri în suferințe și numai aici în internul monarhiei, ori am striga după ajutoriu în străinătate pentru a ne apăra viața națională în contra lor, ce ar face!

Gendarmi, săriți, „veszélyben a hon!” Sperăm însă, că vor căpăta odată și minte, numai să nu o capete prea târziu.

Revista politică.

Duminea trecută s'au terminat delegațiunile după o durată a ședințelor de trei săptămâni. Nici odată n'au mers lucrurile atât de repede, ca acum. Desbaterile au fost interesante din mai multe puncte de vedere.

lui Eustahie alta, decât să cadă în genunchi și să se roge pentru bieții copilași ca scumpa lor viață, chiar în pădurea întunecată, în care nici odată n'a străbătut picior de om, să fie cruțată de furia leului și a leopardului. Ori cât de greu îi cădea lui Eustahie, totuși, cu fața scaldată în lacrimi, șopti: „Dă-mne fie voia ta!”

Nu mai credința l'a împedecat să nu sară în apă și se caute mărtea, pe care și-o doria. Din nou trecu peste rîu cu înotul și își urma singur calea într-o sălbătăcie mare, prin desiș fără nici o urmă de om, peste stânci arse de arșița soarelui, pe lângă peșteri cu animale sălbatice. A fi sfîșiat de animalele turbate se părea o sorște foarte suportabilă pentru bărbatul, care a suferit atâtea nenorociri. Animalele răpitoare însă nu-i făceau nici un rău, chiar și alte ființe periculoase se feriau speriate din calea omului, care avea se mai suferă multe zile de încercare. Eustahie tot merse înainte până ajunse la nisce stânci singuratic, într-un deșert fără suflet de om, cu multe peșteri, unde zăceau osămintele nenumăraților peregrini, cari muriseră în pustietate, în mare miserie. Într-o peșteră de acestea își căuta adăpost, până când Domnul cerului se va îndura a pune capăt vieții lui, vrednice de îndurare.

(Va urma).

Tonul cel aspru, care l'a întrebuințat ministrul de externe, contele Goluchowski, a găsit o aprobare vie în amândouă delegațiunile și n'au provocat nici chiar în acele state, cari se puteau simți mai tare atinse, nici o recriminațiune de natură mai serioasă, pentru-că faptele, pe cari s'a basat ministrul, au fost nerăsturnabile.

Din partea Ungurilor s'a observat la discuțiile asupra politice externe și asupra bugetului de război mai multă rezervă, ca în anii trecuți; aparență tendinței după o influență dominantă a fost din fericire evitată, pretensiunile separate în cestiile militare n'au fost puse în relief și delegatul, contele Zichy a dat în zilele acestea, când din cōce și din colo de Leitha se liverază la sdruncinarea dualismului, espresione simpatice și plină de efect pentru comuniunea sentimentelor tuturor cetățenilor din Austro-Ungaria.

Nici în delegațiunile unguresci, nici în cele austriace n'au ajuns lucrurile la conflict; ce-i drept delegații cecchi au făcut din punctul lor de vedere opoziție politice externe și și-au exprimat îngrijirile lor pentru urcarea pretensiunilor tot mai mari ale armatei. Naționalitățile încă au eșit destul de bine la ivială în delegațiunile austriace.

In camera magiară a provocat proiectul pentru darea pusă pe zahar o discuție mai lungă, care în tot cazul a produs ceva amărăciune în cetățeni. În urma sistemului de premii, care domină în Europa întrîgă, a fost în Ungaria privită ca un lucru foarte trist necesitatea d'a urca darea pe zahar, și așa cu greu s'a aprobat urcarea dării cu 11—13 fl. — Remarcabilă a fost declarația ministrului Lukács, că Magiarii prin proiectul acesta își apără numai interesele lor, și că cestiia premiilor pe zahar nu stă în nici o legătură cu pactul austro-ungar. Ce-i drept, că vorbindu se de pact trebuie, să se desbată și cestiia zaharului, dar nu cu privire la premii. Dacă proiectul nu se va primi, fabricile încetul cu încetul își vor curma funcționarea și nu vor mai cumpăra napi. Ministrul a declarat pe urmă, că astfel de cestii nu trebuiesc tractate din punct de vedere de partid, ci totdeauna trebuie, să se țină cont de interesele țării!

Intr'unul din numerii mai din urmă ai ziarului nostru am amintit, că în camera magiară s'au însinuat câte-va interpelări în cauza agitațiunii antimagiare din Austria. În 20 l. c. și-a ținut interpelarea Ludovic Meszlényi.

Între altele el e dîs: Marea națiune culturală germană — cum îi place, să se numiască bucuros, — și o parte dintr'însa, care locuiesc în țările austriace, precum spezez o parte mai mică sedusă de indiviđi singuratici, a scris și vorbit de luni de zile într'un ton de ură orăbă contra totului tot, ce e unguresc.

Cu o gură nespălată, împinsă de invidie și cu mâni nespălate ei au atacat sub mantaua atacurilor îndreptate contra unei confesiuni la noi recunoscute, au atacat națiunea magiară, în credința, că iritând fanatismul religios, pe care din colo în Austria o mulțime sedusă, încă necoptă pentru libertate și egalitate îl aprăbă, vor provoca și aici în Ungaria un echo, pe care îl vor folosi, spre a produce acele tendințe reacționare, al căror scop final este, a-i pune capăt independenței Ungariei. Conducătorul acestei mișcări este ochiul Vienei, Dr. Lueger sau Dr. Lügner, pe care îl putem numi Dr. Lügner (mincinos. Red.)

Otto Herman: Asta nu e de demnitatea camerei magiare.

Președintele (pro forma): Eu fac atent pe dl deputat, că în această cor-

porațiune nu se cuvine, să vorbescă despre persoane într'un mod atât de ofensator.

Ludovic Meszlényi: Cu același drept, cu care acest domn numesce Budapesta: Iudapesta noastră, și mie mie permis, să l numesc, așa cum l'am numit. El stă în fruntea acelu entusiasm pe care poporul cultural condus de el îl scote din sucule orzului magiar oferit lui atât de ieftin. Și cât timp acest conducător și conștii săi predica nu mai prin grădinile de bere, noi am rîs cu haz despre aceste mișcări de acrobat politice și ne-am dis ca leul din fabulă: Ce ăce un măgar despre mine, eu nu o bag în seamă. De altmintearea noi am tăcut și am respectat principiul constituțional, de a nu ne amesteca în cestiile interne ale statului vecin. Noi am rîs și de alegerea primarului din Viena, care nu este atât un păcat cât lipsa de gust a unui popor sedus. Ne-am mirat însă, că viceprimarul din Viena după o audiență prea înaltă a pășit mai aspru contra Ungariei și că guvernul nos'ru n'a știut împedeca batjocurile lui. Ne-am mirat că vice-primarul din Viena în 8 Iunie a îndrăsnit, să ăică într'o adunare populară, că nu există nici un Austriac cinstit, care să ia parte la sărbătorile Ungariei; în aceeași zi, în care augusta noastră dinastie se bucura și sărbătoria împreună cu noi. Și noi ne-am întrebat uimiți: Nu există dincolo nici o lege penală sau nici o lege sanitară de umblă astfel de figuri libere, în loc să conducă astfel de vorbiri în camera de observare?

Președintele (pro forma) îl face atent, că nu se ține de demnitatea camerei.

Ludovic Meszlényi: În comunitate la granița Austriei, cu deosebire germane, își trimit ei gratuit foile lor, în cari se fac atacuri asupra existenței noastre ca stat și provocă pe naționalități, să scuture jugul magiar. Aceste foi se duc cu deosebire în comitatele Wieselburg, Presburg, Eisenburg și Oedenburg. Agenți singuratici călătoresc prin comitate și anunță, că Lueger va veni în curînd să lumineze poporul, că Magiarii și Jidovii îl jefuesc etc. Astfel de omeni ar trebui dați peste granița! Sub aceste împrejurări el adresează următoarea interpelare către ministrul de comerț și de interne:

1. Are ministrul de comerț cunoștință, că în timpul din urmă o mare mulțime de foi, cari agită contra unei confesiuni recepte, contra statului unguresc și contra națiunii magiare, se trimit gratuit în comitatele d-la granița Austriei, și dacă are cunoștință, este decis să detragă debitul postal pentru Ungaria, și țările cari se țin de ea?

2. Are dl ministru de interne cunoștință, că agenți singuratici încep a călători prin țară în scopul agitațiunii și dacă se dovedesce această scire ca adevărată, este decis a aplica totă asprimea legii contra lor?

Am comunicat cetitorilor noștri întrîgă interpelare a dep. Meszlényi. Noi am avea numai de observat, că Francezul ăce: „Le style est l'homme”, și că tot lucrul prea mirósă a usturoiu (a ain).

În Paris s'a votat proiectul de lege, prin care se declară Madagaskar o colonie franceză, cu 329 voturi contra 88.

Reichstagul german promovează cu o repezițiune uimitoare legea civilă; a primit deja trei cărți dintr'însa.

Din parlamentul magiar.

Sedința dela 15 Iunie 1896 n.

Nu mai puțin slab cercetată a fost și ședința de azi a parlamentului magiar. Toate partidele strigau până acum după proiectul de lege despre judecătoria curială, ăr acum

când acela e pus la ordinea zilei, nu i dau nici barem atîta atențiune, ca să iee parte la ședințe în numărul recerut ca să se pōtă aduce decisiuni valide asupra lui. Fōrte nimerit observă la această împrejurare ziarul „Alkotmány”, că ședințele actuale ale parlamentului magiar nu sunt ședințe, ci farse millenare, și numai de aceea nu se închid, pentru-că în decursul milleniului tōte teatrele trebuie să fie în continuu deschise.

Nici o discuțiune mai însemnată nu s'a petrecut. Nici o modificare cerută de opozițiune nu s'a primit, ci s'au votat de majoritate toți paragrafi nemodificați până la §. 29, cu care ședința s'a terminat.

Ședința dela 16 l. c.

Și în ședința aceasta s'au continuat desbaterea specială asupra proiectului de lege despre judecătoria curială.

În această ședința s'au votat fără nici o schimbare 113 §§ (30—143).

Nici o modificare ori a daus n'a fost primit de majoritate.

Declarațiuni mai marcante în această ședință singur deputatul Ugron Gábor a făcut, carele ăce, că e nedreptăți dispozițiunea din lege prin care restanțierii cu darea sunt lipsiți de dreptul lor electoral. Pentru-ce? Pentru-că respectivul restanțier și așa trebuie să e silit să-și plătescă acea restanța acum ori mai tărđiu. Apoi codul penal numesce fapte concrete, cari se pedepesc cu detragerea drepturilor cetățenesci, ăr restanța de dare nu se află enumerată între astfel de fapte penibile. Guvernul, carele aduce astfel de legi dă doveđi, că suferă de mania de a persecuta poporul. Să răspundeți sincer, (se adresează guvernului și partidei liberale. Red.), că vă temeți de popor, pentru aceea și urmăriți scopul, ca să fie cât mai puțin alegători. Pentru-ce? Pentru-că, ar trebui să infundați mai multe buzunare, ca să puteți ajunge cât mai mulți aici.

Ședința dela 17 l. c. st. n.

În ședința aceasta s'au votat §§ dela 143—162 ărăși fără modificări.

La § 143 deputatul Sima Ferencz propusese un nou § în sensul, că censul electoral să se reducă și generalizeze la 5 fl.

La această propunere răspunde ministrul președinte br. Bánffy, că censul electoral egal negreșit se va introduce în Ungaria, dar mai tărđiu printr'o lege specială.

Cu un cinism revoltătoriu pentru tot omul drept afirmă apoi dl prim-ministru br. Bánffy, că actualul cens electoral, nu pentru noi naționalitățile nemagiare, în special nu pentru noi Români e nefavorabil, ci tocmai pentru magiari. Deci se va nisui, ca să se dea drepturi egale tuturor.

(Audiți acolo! Magiarii nedreptățiți de Magiari, ăr noi nemagiarii, în special noi Români favorisați de magiari prin legi aduse de noi fără de noi și fără consensul nostru! Apoi se va face dreptate tuturor!... Cât cinism și vulpoism! Red.)

Se înțelege camera a primit cu aplauze aceste enunțațiuni făcute tocmai de prim-ministrul ei.

Ședința dela 18 l. c.

S'a continuat desbaterea specială asupra proiectului de lege despre judecătoria curială.

Discuțiunea o deschide deputatul Issekutz Győz, carele în sensul unei propuneri de mai nainte a contelui Apponyi, stăruie pe lângă asigurarea alegerilor curate prin largirea legii penale în acea direcțiune, ca preșidenții alegerilor precum și oficianții publici să fie pedepsiți și cu temniță ordinară, dacă se vor constata abuzurile ce le-au comis la alegeri prin presiune asupra alegătorilor. Apoi condamnă de tot aspru procedura guvernului prin care acesta cu tōte mijlocele încunjură darea în cercetare disciplinară a preșidenților dela alegeri și a oficianților publici, cari au comis abuzuri la alegeri. Dacă se provă astfel de măsuri contra preoților, de ce nu se provă și în contra acelora? Astfel de măsuri contra preoților, ating sfîntenia bisericeii și ponegresc viața și dreptul privat.

Cu tōte stăruințele deputaților opoziționali pentru primirea propunerilor contelui Apponyi, acestea au cădūt și § 168 s'a primit de majoritate nemodificat.

O discuțiune de tot vehementă s'a deschis la § 169 în cari se iau măsuri contra influenței preoților la alegeri.

La ș-acăsta vorbește *Hortoványi József*, carele în acest ș vede dispozițiuni, cari conțin nu numai măsuri disciplinare contra preoților, cari ar influența alegerile, ci dispozițiuni prin cari nici chiar doctrinele bisericești lor nu le pot propaga, cum ar fi bunăoară combaterea căsătoriei civile și stăruirea pentru alegerea unui deputat, carele ar lucra pentru modificarea acestei legi contrară doctrinei bisericești despre căsătorie. Paragraful acesta va fi deschiderea unei lupte culturale, analogă Kulturkampfului de odinioară din Germania când cu ș-ul Kanzel. Dacă cutare deputat va căde la alegere, se poate ușor resbuna asupra ori cărui preot. Dar se nu cugete, că prin astfel de dispozițiuni preoțime se va înfrica.

Și mai vehement vorbește deputatul *Sima Ferencz* tot în înțelesul cuvintelor lui *Hortoványi*. Se vede din procedura guvernului, că preste tot legile politice bisericești le-a adus numai ca să-și asigure reușita la alegerile dietale. Paragraful acesta este un atac la adresa bisericești întregi, și dispune indirect, ca în Ungaria nu-i iertat să existe deputați opoziționali.

Tot cam în sensul acesta vorbește la acest ș și *Polonyi Géza*.

Ședința dela 19 I. c.

Putem dice, că puține ședințe ale parlamentului magiar din sesiunea actuală vor fi fost atât de importante pentru țară, dar mai cu samă pentru preoți, cum a fost această ședință.

Importanța ei, durere, însă, nu se reduce la vre-un act îmbucurătoriu, ci la un act, care are menițiunea de a restringe libertatea cuvântului la preoți cu ocaziunea alegerilor dietale, va se dice a-i lipsi de cel mai cardinal drept ce se dă cetățenilor, a-i lipsi de libertatea cuvântului tocmai atunci, când singur i se dă ocaziune de a-și validita vederea lor în interesul întregii patrie.

Și pentru ce li se denegă, respective li se restringe această libertate. Pentru-că partidă liberală dela putere vedându-se atacată din partea acestora pentru multele păcătoșii, ce le-a comis față de țară, dar mai cu samă față de biserici, vrea să-și delature din cale o pedecă, peste care altcum nimeni nu crede că ar putea trece la viitoare alegeri.

Etă acel negru ș. (169) din legea despre judecătoria curială referitoare la alegeri și care e menit pentru un rol atât de rușinos și nedrept.

„Preotul său altă persoană îndreptățită a împlini funcțiune religioasă sau are oficiu bisericesc, care în vre-o localitate destinată pentru executarea funcțiilor religioase sau în vre-o adunare cu caracter religios, va face declarațiune îndreptată spre a influența rezultatul alegeri;

sau acela, care pentru scopul, ca unul ori mai mulți alegători să voteze pentru un anumit candidat sau să se abțină dela vot, va face promisiuni cu privire la prevederea cu daruri bisericesci sau amenință cu pedepse bisericesci, sau cu detragerea darurilor, sau cu pedepse de pe lumea cealaltă;

sau acela, carele obiectele destinate pentru cinstire religioasă sau obiectele menite de a fi folosite la săvârșirea serviciilor bisericesci, le folosește la adunarea alegătorilor, sau la conducte de alegeri;

sau acela, carele dispune peste aceste obiecte, permite a fi întrebuințate acestea spre astfel de scopuri:

e a se pedepsi cu arest de stat până la un an, cu amendă în bani până la o mie de corone și cu suspendarea exercitării tuturor drepturilor lui politice.

Ceva de tot caracteristic a fost în ședința de astăzi ținuta partidei liberale. Până când deputații cu durere de inimă pentru sârtea bisericești au ținut cele mai frumoase și însuflețite vorbiri întru apărarea ei, deputații liberali au tăcut și nici unul nu s'a ridicat de a și apăra fătul pătimiei lor de a persecuta tot ce le stă în cale întru ajungerea scopurilor lor dușmănoase bisericești.

La votare însă s'au ridicat cu toții și au învins. Bieții de ei singur cu acest argument mai pot impune.

Dar etă decursul ședinței:

Discuțiunea o a deschis deputatul *Vajay István*, carele într-o vorbire plină de foc și însuflețită pentru binele bisericești persiflăză pacificațiunea lui Bánffy, care o începe cu astfel de paragrafi.

Têlhariul, nemernicul și lașul după ce și-a despoiat și condamnat prada, tremură de frica pedepsei și caută felii și felii de mijloc pentru a o evita. Astfel face și guvernul, carele după ce a adus poporul și biserica la marginea prăpastiei, acum tremură de frica judecării lui, tremură să nu-l ajungă pedepsa meritată. Și pentru-ca se pôtă evita judecata poporului, îl departă dela urna electorală și pe preoți căcă ai amuți, ca se nu deschidă ochii poporului să vadă relele, la care duce țara guvernul actual. Acesta face tocmai ca jidanii, cari au omorât pe Christos, l'au îngropat, au pecetluit pētra de pe ușa mormântului și ca se fie și mai asigurați contra lui învierii preșise, au pus și miliție spre pață la mormânt. Dar peste trei zile acela a înviat, pecețile s'au rupt, mormântul s'a deschis, străjarii au fugit și ați peste 200 milioane se declară aderenții lui. Tocmai așa se va întâmpla și cu guvernul actual cu toate măsurile neomenesci ce le ia contra bisericești. Mărtirii vor spori numai numărul dreptilor credincioși.

Intre altele admonie pe cei cari au făcut acest ș. ca să-l retragă cu totul, căci după dîsa s. scripturi, totă țera care se învrajbește între sine, pier, și acest ș. este menit numai să învrajbească țera.

Fôrte frumos arată apoi cum vrea guvernul să facă imposibilă bisericești chiar și propagarea doctrinelor sale strîns bisericesci, ceea ce aduce cu sine condamnarea eternă însuși acelora cari aduc astfel de legi.

Cere delăturarea acestui ș.

(Va urma.)

Caterisirea metropolitului Ghenadie.

(Urmare.)

„Epoca” scrie:

Plăsmuirea afacerii. Din ziua când s'a hotărît guvernul să scotă pe metropolitul primat din scaunul seu, ministrul justiției Stătescu a început să întocmească un dosar în contra metropolitului.

Trei luni a lucrat Sărățeanu împreună cu Stătescu la dosarul din cestiune.

În fine, acum două zile „Voința Națională” a publicat actele din acest dosar, menite a stabili relațiunile dintre metropolit și un ocaș, în colonele sale, sub titlul:

Ghenadie Petrescu, hoț plastograf, falsificator și în legături cu asasinul Mărgăritescu.

Vom dovedi, că dosarul dlor Stătescu-Sărățeanu nu e decât o țesătură de infamii menite a pune la cale o nouă afacere Oroveanu sau Andronic.

Ocașul Mărgăritescu. Există un ôre-care Mărgăritescu, fost subprefect, condamnat de două-ori pentru omorul nevestei sale și a unei rude a sa, după cât am putut afla.

Acest Mărgăritescu făcea șantajul următoriu:

În complicitate cu un individ punea să se trimetă scrisori din București ca dela metropolitul primat cătră confesorul penitenciarului, spre a ruga pe acesta să dea bani lui Mărgăritescu spre a lua dela densul pretinse acte compromițătoare pentru metropolit.

Acești bani îi împărțea apoi cu complicele său.

Mărgăritescu a fost în două penitenciare, la Cozia și la Slănic. La Cozia a făcut șantajul în paguba archimandritului Damaschin, ăr la Slănic în paguba duhovnicului Georgescu.

De acest șantaj ordinar s'au servit Stătescu și Sărățeanu, ca de fapte adevărate, în contra metropolitului.

Acest șantaj pe care îl povestesc „Voința” e cel săvârșit la Slănic. Se va vedea pe urmă, cum ați același țiar povestesc ca fapte adevărate și compromițătoare pentru metropolit, manoperile celuialt șantaj al aceluiași Mărgăritescu săvârșit la Cozia.

Etă ce estragem dintr'un articol din „Voința Națională” de acum doi ani:

În penitenciar există un deținut Mărgăritescu, care se dice, că a vrut să escrocheze pe preotul P. Georgescu și pe doctorul Becescu. Spre acest sfârșit, Mărgăritescu a făcut să parvină preotului Georgescu o scrisoare ca din partea metropolitului, prin care îl însărcinează să trateze cu Mărgăritescu, oferindu-i o sumă mare de bani, spre a i se da un pretins act fôrte compromițător pentru metropolit. Cine cunoșce regulile penitenciarelor scie, că un deținut nu pôte scrie

cuiva decât cel puțin cu grefierul, deci aceea scrisoare fabricată de Mărgăritescu, nu putea ajunge la București, de unde a fost reexpedită preotului, decât cu concursul lui Zăgănescu.

După ce preotul a primit aceea scrisoare, a intrat în tratări cu Mărgăritescu, care deja începuse să-l ciupescă cu bani. Preotul Petru Georgescu, vedând că i se mai cere vre-o 4—5000 lei spre a fi pus în posesia actului, se duce și el la metropolitul, și, spre marea sa mirare, se pomenesc că e sfătuit de metropolit să-și caute de trebă și să nu umble după mofturi. Atunci s'a convins ambele victime, că aci nu a fost decât o pură escrocherie.

Inscenarea parchetului Aceeași escrocherie a fost săvârșită probabil în mod absolut identic la Cozia, cum fusese săvârșită la Slănic de același Mărgăritescu. Însă la Cozia cel păcălit fusese archimandritul Damaschin, pe când acest rol l'a jucat la Slănic preotul Georgescu.

Luându se acest șantaj de basă, s'a țesut în contra metropolitului, infamia publicată de „Voința Națională”.

Pentru a se întemeia această infamie, s'au publicat de guvern scrisorile false ca fiind scrisorile metropolitului.

Înlăturarea instanțelor judecătorești. Stătescu și Sărățeanu având conștiință de infamia lor, n'au cutezat să trimită pe metropolit înaintea curții de casațiune, deși armați cu probe atât de puternice cum pretind domniilor.

Din prima și totă presa a cerut ca metropolitul să fie judecat de casațiune. Guvernul avé dar siguranța, că prin această judecată opiniunea publică se va potoli. Însă el n'a îndrăsnit să se presinte cu asemenea acte înaintea casațiunei, deși schimbare cu câteva zile înainte câțiva consilieri, încât ar fi putut compta până la un punct, că va avé majoritatea la casațiune.

S'a însărcinat dar sinodul, ca să-l cacterisească pe metropolit; să fie posibil de aci înainte de instanțele ordinare, ăr nu de jurisdicțiunea curții de casațiune.

Dar nici înaintea acestor instanțe n'a îndrăsnit să se înfățișeze guvernul și după ce s'a înlăturat metropolitul fără judecată în mod arbitrar, au creșut nemernicii, cari ne guvernează, că e destul pentru satisfacerea opiniunei publice să însire în țiarele lor infamii, cari nu au nici una din garanțiile de verocitate ce le înfățișează într'un proces regulele cerute de organizațiunea noastră judecătorească.

Rolul infam al presei. Pentru aceste cuvinte ancheta judecătorească a lui Sărățeanu în loc de a se sfârși înaintea curții de casație, și-a luat sfârșitul în colonele „Voinței Naționale”, unde fôrte comod nemernicul procuror general își însiră tot ce-i trece prin minte, fără ca acușățiunile sale să pôtă avé nici o sancțiune pentru metropolit, dar mai ales fără ca infamiile sale să-i atragă nici o răspundere.

Noi protestăm în contra acestui rol ce voesc să-și atribue o ôre-care presă.

Afacerile acestea sunt de resortul justiției, nu de acel al presei.

Nu aparține „Voinței” să dice, că metropolitul e hoț, plastograf, etc. Acesta trebuie conșințit prin o sentință judecătorească.

Și până ce guvernul nu-și va întemeia afirmațiunile pe o sentință dată în urma unor debateri contradictorii, noi nu vom înceta de a înfiera cum merită pe miserabili înscenatori ai acestei infame comedii și de a cere darea în judecată a celor ce au plăsmuit această afacere dēmnă de Stătescu și de Sărățeanu.

*

I. P. S. S. metropolitul primat a trimis M. S. regelui o a doua petiție.

Trei sunt punctele acestei petițiuni:

I. Metropolitul mulțumesc M. Sale, că i s'au trimis în sfârșit schimburi.

II. Protesteză în contra actelor false publicate de „Voința Națională” în afacerea Damaschin-Mărgăritescu. Metropolitul spune că va fi nevoit să recurgă la scutul legilor în contra manoperelor țiarelor guvernamentale.

III. Metropolitul primat rōgă pe M. S. să binevoască a da ordin să se îndepărteze jandarmii dela Căldărușeni, pentru liniscea sa sufletescă.

O copie de pe această petiție ni s'a trimis și nouă, dar a fost interceptată,

Protestând în contra acestui abus, cerem poliției să cerceteze și să ne dea satisfacțiunea cuvenită.

*

Metropolitul primat a adresat parchetului de Ilfov următoarea petițiune:

Domnule Procuror,

Prin numărul 3438 dela 31 Maiu 1896 al țiarului „Voința Națională” am fost calumniat în chipul cel mai neomenos. De sus până jos tot ce se scrie privitor la mine în menționatul număr al acestui țiar, e minciună și calumnie.

Vă rog, domnule procuror, să chemați înaintea d-văstre pe autorul calumniilor despre cari vorbesc, pentru a-și produce doveșile, sau în cazul când n'o va putea face să-l trimeți înaintea Curții cu jurați, pentru a fi osândit conform legii.

Alătur pe lângă acesta și pomenitul țiar cu articolul calumnios.

† Ghenadie metropolit primat.

*

Etă petițiunea metropolitului cătră președintele Curții cu jurați, prin care chiamă în judecată pentru calumnie pe directorul „Voinței Naționale”, precum și procura dată d-lor N. Fleva și D. Nenițescu, cari cu totă mențiunea expresă dela sfârșitul procurei, nu au fost ținute în sēmă:

Domnule președinte!

În numărul 3438 al țiarului „Voința Națională” din ziua de 31 Maiu 1896, subsemnatul căruia s'a încunoscîntat înaltul decret regal pentru suspendarea din trepta archieriei și administrațiunei metropolitane, am fost calumniat în chipul cel mai neomenos. Cele dintăiu trei colone au apreciațiuni pe nisce fapte închipuite, cari dacă ar fi adevărate m'ar supune la ura și disprețul cetățenilor. Pe celelalte trei colone la aceeași primă pagină, se vede atribuindu-mi se două scrisori cătră archimandritul Damaschin Cernescu.

Aceste scrisori sunt cu totul străine de ori ce fapt al meu, și conțin arătări neadevărate.

În situațiunea în care mă găsesc, domnule președinte, cu sufletul turburat de o așa răutăcioasă și meșugită calumnie, și isbit de o adâncă durere, mă cred nevoit a vă aduce la cunoștință delictul comis, rugându-vă să binevoiți a dispune chemarea în judecată a persoanelor asupra cărora cade răspunderea penală conform art. 24 din Constituțiune și codului penal.

Mă constituiesc parte civilă pentru suma de doi lei, scopul urmăririi mele fiind descoperirea adevărului, pentru care datori sunt să se intereseze chiar și aceia pe cari „Voința Națională” îi represintă.

Primiți, etc.

Ghenadie.

Mănăstirea Căldărușani, 5 Iuniu, 1896.

I. P. S. Sa metropolitul primat a însărcinat pe dnii N. Fleva și D. Nenițescu să-l represinte înaintea parchetului, în afacerea procesului de calomnie ce a intentat „Voinței Naționale”.

*

O persoană, care făcea parte din suita AA. LL. RR. principele și principesa României la serbările de încoronare dela Moscva întrebată asupra efectului ce a produs în cercurile rusești scirea despre detronarea metropolitului primat al României, a răspuns următoarele:

— Atât AA. LL. regale cât și întreaga suită erau țilnic asediate de întrebări și cereri de amănunte atât de penibile asupra guvernului și a clerului român, încât adese ori au evitat de a răspunde, ca să nu atingă prestigiul țerii atât de mult compromis de guvern și Sinod.

(Va urma.)

Noutăți.

Emanciparea orbilor. Deviza secolului nostru, al luminilor, este: emancipare pe toate terenele. S'au ridicat institute de creștere și emancipare, cu mult înainte de asta pentru nenorociții surdo-muți, s'au făcut și se face multă vorbă despre emanciparea sexului (de altcum) frumos, de ce dar se nu se îngrijesc părinții statelor și despre emanciparea orbilor. Așa s'or fi cugetat mai mari orașului Berlin, când și-au propus zidirea unui gimnasiu pentru cei fără vedere,

În institute de aceste se va lucra cu mult zel, pentru a introduce pe orbi în teoriile diferitelor științe și ai face cunoscute cu capo-deoperele literaturii universale.

Acuși vom ajunge, că în Germania și orbii vor vedea, pe când la noi și cei cu patru ochi umblă pe întunecare.

Correspondență particulară

a „Telegrafului Român”.

Mercurea, 10 Iunie 1896.

Domnule redactor!

Förte rar, ba de tot rar ai ocazie să cetesci câte ceva prin diarele noastre și de prin părțile acestea. Acest fapt eu îl constat cu multă părere de rău, pentru-că după modesta mea părere n'ar trebui să fie așa. Scumpul nostru diar „Telegraful Român”, care dela începutul întemeierii lui ne-a apărut întotdeauna cu căldură și demnitate interesele noastre naționale și bisericesci, ar trebui, să fie cel puțin pentru archidieceasa noastră un caleidoscop, în care să se oglindeze situația din toate protopresbiteratele astfel, ca un preot sau învățător, care cetesce și trebuie, să cetască regulat „Tel. Român”, să fie totdeauna în clar cu starea școlară, bisericăscă, națională etc. a Românilor ortodoxi din ori care parte a archidiecesei. În chipul acesta după câțiva ani de zile s'ar forma o legătură, nu numai oficiasă, între centru și provincie; vocea „Telegrafului Român” ar fi și ar trebui, să fie decisivă în toate cauzele noastre bisericesci-naționale. În chipul acesta ar exista și trebuie să existe în biserică o disciplină de fer, care este indispensabilă pentru biserică noastră, ca și pentru ori-care altă instituție doritoare de progres. Acesta este modul, cum 'mi-am închipuit eu, că scumpul nostru diar „Tel. Român” ar pute forma cimentul între provincie și centra! Se înțelege de sine, că atunci preoții și învățătorii din diferite protopresbiterate, n'ar trebui să stea cu mâinile în sân, ci să ia con-

deiul în mână și să scrie despre starea Românilor de prin părțile lor.

Conform acestei păreri, domnule redactor, vreau să vă scriu și eu ceva de pe la noi.

Diua de ieri a fost pentru Românii ortodoxi din tractul Mercurei o zi mare, o zi de sărbătoare. Mie mi se părea, că și clopotele, cari ne cheamă la sfânta noastră biserică, dau un sunet mai sărbătorelesc. Adecă dl protopop al nostru, Ioan Droc, convocase sinodul protopresbiteral, pentru a cărui ședință s'au adunat membrii din tot tractul. La 8 ore a. m. s'a început utrenia, abia pe la 11 ore s'a încheiat serviciul divin. De mult n'am mai vădit eu o pompă atât de impunătoare. Au funcționat 6 preoți în frunte cu dl protopop al nostru; toți au servit cu multă pietate și într-o ordine exemplară. Nu pot să trec însă cu vederea a constata, că iubitul nostru protopop de astădată se părea cam copleșit de sentimente, o cestiune, care se va explica mai târziu. După sfîșirea apei s'a deschis Sinodul prin președintele său. Într-o vorbire scurtă, dar pînă la urmă, protopresbiterul constată, că sunt 24 de ani, de când a avut fericirea, să fie în fruntea protopresbiteratului Mercurei; cetesce raportul său, apoi rațiociniile. Din toate rezultă un progres vădit în comparație cu anii trecuți. O discuție mai lungă s'a încins, când a venit vorba despre salarizarea preoților. S'a ales o comisiune din 3 preoți, cari să cerceteze prin fie-care comună modalitatea posibilă, în cel mai scurt timp să raporteze comitetului sinodului protopresbiteral, care s'o și pună în lucrare.

La sfîșitul ședinței dl protopop spune membrilor sinodali, că erau peste 30 (din 36) trista scire, că sinodul acesta protopresbiteral este cel din urmă pe care îl va conduce dînsul, pentru-că are de gând, încă în toamnă să se retragă din funcțiune. Eță pentru-ce era dînsul copleșit de sentimente și în decursul serviciului divin și în decursul sinodului. Ori-cum va fi: Însă

a te despărți de omenii, cu cari ai lucrat împreună 24 de ani de zile spre binele bisericei și al scôlei, nu e lucru puțin. Cuvintele dureroase ale dlui protopop ne-a umplut și pe noi, pe membrii sinodali de înfristare. Ne-am dat în atîția mari de ani cu dînsul; ori de câte-ori avem vre-un necaz, la dînsul alergam, și acum se ne vedem numai așa de-odată fără el.... Sunt sentimente, pe cari nici cel mai dibaci condeiu nu le pôte înfățișa destul de fidel.

După sinod s'au adunat toți membrii și mulți alții în sala cea mare a hotelului, unde s'a aranjat un banchet comun în onoarea iubitelui nostru protopop. Aici curgeau toastele, care de care mai frumos și mai cu căldură. Se înțelege de sine, că acum pôte după 24 de ani de zile i s'a dat ocazie și dlui protopop s'audă în public unele cuvinte de recunoștință pentru activitatea sa. Un proprietar de pămînt din Apoldul de sus îi enumera meritele pentru clădirea bisericei de acolo, un învățător pentru scôle etc. Cu un cuvînt, după 24 de ani de muncă au venit omenii din tot tractul să constate cum se prezenta acesta înainte de 1872 și cum se prezintă el astăzi. În reasumat: Tabloul este cât se pôte de îmbucurător. Mișcat până la lacrimi, protopopul nostru Droc ne-a mulțumit în mai multe îndurări promîndu-ne, că deși cu trupul nu va fi prezent, cu sufletul va fi însă totdeauna în mijlocul nostru, și că va eterniza legătura între dînsul și tractul Mercurei printr'un monument, care să aducă mult folos întregului protopresbiterat! Abia către 7 ore s'era terminat banchetul, la care au luat parte peste 50 de persoane, între cari amintesc și pe protopretorul Seliștei, Petru Drăghiciu, pe proprietarul Ioan Măcelariu etc.

Astfel s'a sfîșit pentru noi, cari eram în Mercurea, ziua de ieri, Duminecă în 9 Iunie. Am ăis la început, că e o zi mare, pentru că ni s'a

comunicat o știre tristă, cu care cam greu ne putem deda. Bine ar fi, ca până la toamnă, cum s'au esprimat toți membrii sinodali, iubitul nostru protopop, Ioan Droc, să se abată dela idea, de a ne părăsi!! X.

Convocare.

În 11 Iulie st. n. a. c. la sărbătorea S. Apostoli Petru și Pavel se va ține în comuna montană „Merișori” adunarea generală a despărțământului VII Hațeg al Asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului român.

Toți membrii din despărțământ precum și toți binevoitorii și doritorii progresului român sunt invitați prin această cu totă căldura a participa în număr cât mai mare la numita adunare.

Program:

a) După finirea serviciului divin alegerea unui președinte ad hoc, deschiderea ședinței și constatarea membrilor prezenți.

b) Alegerea comisiunilor pentru înscrierea membrilor noi, încasarea taxelor și cenzurarea rapoartelor.

c) Raportul direcțiunii.

d) Raportul cassariului.

e) Eventuale disertațiuni, care sunt a se subșterne direcțiunii cel puțin cu 24 ore mai înainte.

f) Satorirea locului pentru ținerea adunării generale venitoare.

g) Alegerea directorului și comitetului pe trieniul 1896—1897—1898.

h) Alegerea alor 2 delegați pentru adunarea generală ținîndă la Lugoș.

i) Alte propuneri în cadrul statutelor.

j) Dispozițiuni pentru verificarea protocolului.

Hațeg, în 21 Iunie, 1896.

Michailă Bontescu,

Loterie.

Mercuri, în 24 Iunie n. 1896.

Sibiui: 42 88 30 49 7

Mersul trenurilor pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Maiu 1896.

Budapesta — Predeal										
Tren de per-sone	Tren de accelerație	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de accelerație		Tren de per-sone	Tren de accelerație	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone
10. —	8.05	—	8.05	2.00	pl. Viena	sos.	1.55	1.55	1.55	7.20
8.30	2.15	3.15	5.45	9.15	Budapesta	↑	5.45	7.40	7. —	1.50
11.21	4.16	6.52	9.02	11.12	Szolnok	↑	2.24	5.31	3.37	11.44
1.33	5.48	—	11.33	12.55	P. Ladány	↑	12.03	3.56	1.19	10.03
3.42	7.08	—	1.48	2.11	Oradea-mare	pl. sos.	—	2.37	11.04	8.43
3.58	7.15	—	2.06	2.18	pl. Oradea-mare	↑	—	2.30	10.44	8.33
4.38	7.43	—	3.03	2.50	Mező Telegd	↑	—	2.01	10.07	8.11
5.20	8.18	—	3.45	3.26	Rév	↑	—	1.34	9.30	7.46
5.43	—	Tren micst	4.06	—	Brateca	↑	—	—	9.10	—
6.32	9.07	2.52	4.53	4.17	Ciucia	↑	5.48	12.52	8.32	7.08
7.16	9.37	3.51	5.32	4.50	Huiedin	↑	4.59	12.20	7.54	6.39
8.07	—	5.05	6.24	—	Ghirbău	↑	3.18	—	6.54	—
8.34	10.37	6.14	6.59	5.55	Cluș.	pl. sos.	2.23	11.01	6.13	5.23
8.49	11.10	—	8.40	6.11	Apahida	↑	—	10.45	5.24	4.35
9.06	11.27	—	9.09	6.27	Ghirău	↑	—	—	5.02	4.14
10.12	12.30	—	10.40	7.27	Cucerdea	↑	—	9.24	3.47	3.01
10.42	12.57	—	11.25	7.52	Ujóra	↑	—	8.54	3.06	2.25
11.01	1.09	—	11.49	—	Vințul-de-sus	↑	—	2.49	2.08	4.27
11.09	1.09	—	11.59	—	Aind	↑	—	2.41	2. —	4.20
11.31	1.36	—	12.29	8.17	Teiuș.	pl. sos.	—	8.23	2.17	1.38
11.48	1.54	—	12.55	8.33	pl. Teiuș.	↑	—	8.06	1.55	1.17
12.05	—	—	1.30	8.38	Crăciunel	↑	—	7.59	1.29	12.52
12.33	—	—	2.08	—	Blaș	↑	—	—	12.55	12.32
12.47	—	—	2.27	9.09	Micăsasa	↑	—	7.30	12.40	11.59
1.18	—	—	3.11	—	Copșa-mică	pl. sos.	—	—	12.01	11.28
1.34	—	—	3.31	9.42	pl. Copșa-mică	↑	—	6.56	11.41	11.10
2.13	—	—	3.46	9.44	Medias	↑	—	6.54	11.14	11.05
2.32	—	—	4.08	9.59	Elisabetopol	↑	—	6.41	10.55	10.48
3.04	—	—	4.45	10.22	Sighișoara	↑	—	6.20	10.21	10.18
3.40	—	—	5.27	10.51	Hașfalău	↑	—	5.53	9.42	9.36
4.03	—	—	6.12	11.12	Homorod	↑	—	5.33	9.13	9.18
5.34	—	—	7.59	12.26	Agostonfalva	↑	—	4.27	7.45	8. —
6.12	—	—	8.87	12.58	Apăța	↑	—	3.53	7.02	7.22
6.41	—	—	9.07	1.15	Feldioara	↑	—	3.37	6.36	7.16
7.16	—	—	9.38	1.34	Circulația normală Vineri	↑	—	3.16	5.58	6.33
8. —	—	—	10.25	2.09	pl. Brașov	↑	—	2.15	5.08	5.57
—	—	—	—	2.19	pl. Brașov	↑	—	7.01	2.18	—
—	—	—	—	3.01	Timiș	↑	—	6.39	1.42	—
—	—	—	—	3.31	Predeal	↑	—	5.11	1.12	—
—	—	—	—	3.30	București	pl. sos.	—	8.35	—	—

Budapesta — Arad — Teiuș										
Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de accelerație	Tren de per-sone	Tren de per-sone		Tren de per-sone	Tren de accelerație	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren micst
—	—	—	—	—	pl. Viena	sos.	—	—	—	—
—	—	8.05	1.55	10. —	Budapesta	↑	7.20	1.10	6.10	—
—	—	10.56	3.49	1.05	Szolnok	↑	4.14	11.19	2.53	—
—	—	3.55	6.52	6.05	Arad	pl. sos.	11.20	8.18	9.35	—
—	—	—	—	—	pl. Arad	↑	10.50	8.08	8.55	6.45
—	2.30	4.30	7.02	6.30	Glogova	↑	10.38	—	8.43	6.41
—	2.44	4.42	—	6.41	Gyorok	↑	10.14	—	8.18	5.56
—	3.14	5.04	—	7.01	Pauliș	↑	10. —	—	8.05	5.40
—	3.31	5.15	—	7.12	Radna-Lipova	↑	9.46	7.29	7.52	5.04
—	3.58	5.33	7.46	7.28	Conop	↑	9.15	—	7.22	4.41
—	4.30	5.57	—	7.51	Bérsava	↑	8.57	—	7.05	3.55
—	4.50	6.13	—	8.07	Soborșin	↑	8.15	6.34	6.25	—
—	5.40	6.58	8.48	8.47	Zam	↑	7.41	6.08	5.50	—
—	—	7.27	9.07	9.16	Gurasada	↑	7.16	—	5.23	—
—	—	7.53	—	9.42	Ilia	↑	7.06	5.45	5.13	Tren micst
—	—	8.08	9.31	9.05	Branicica	↑	6.43	—	4.49	—
—	—	8.26	—	10.16	Deva	↑	6.20	5.19	4.25	10.52
—	—	8.52	9.57	10.42	Simeria (Piski)	↑	6.05	5.07	4.10	10.35
—	—	9.06	10.08	11.11	Orăștia	↑	5.45	4.39	3.31	9.51
—	—	9.24	10.37	11.36	Șibot	↑	4.55	—	3.10	9.27
—	—	10.40	—	11.57	Vințul de jos	↑	4.31	—	2.49	9.03
—	—	10.40	—	12.19	Alba-Iulia	↑	4.11	3.57	2.28	8.47
—	—	10.54	11.17	12.32	Teiuș	pl. sos.	3.43	3.33	1. —	8.11

Budapesta, gara de vest — Orșova — Verciorova										
Orient. Espres	Tren de per-sone	Tren de accelerație	Tren de per-sone	Tren de accelerație		Orient. Espres	Tren de per-sone	Tren de accelerație	Tren de per-sone	Tren de per-sone
8.36	11. —	9.05	9.35	4. —	pl. Viena	sos.	5.50	—	7.20	6.45
Vineri	1.30	8.30	2.30	7. —	Budapesta	pl. sos.	6.45	10.23	2.10	1.25
6.39	5.52	8.02	5.49	—	Timișoara	pl. sos.	9.25	—	9.01	7.50
6.47	—	8.10	7.15	—	Caransebeș	↑	8.09	7.14	8.55	7.42
—	—	10.29	10.32	—	Băile Herăulane	↑	5.15	4.15	—	5.37
11.05	—	12.30	1.09	—	Verciorova	↑	2.37	—	4.40	3.27
11.45	—	1.20	2.39	—	București	↑	12.50	—	3.40	2.18
10.55	—	11.40	6.25	—	—	—	11.25	—	7. —	5.50

Cucerdea — Oșorheiu — Reg. săs.										
Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de accelerație	Tren de per-sone	Tren de per-sone		Tren de per-sone	Tren de accelerație	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone
—	2.30	8.10	3.11	10.59	Cucerdea	↑	7.45	2.36	8.31	12.42
—	3.19	8.51	3.52	11.40	Ludoș	↑	7.07	1.58	7.43	11.44
—	5.12	10.27	5.26	1.14	Oșorheiu	↑	5.34	12.25	5.50	9.54
—	5.40	10.42	5.36	—	Reghinul-săs.	↑	—	9.20	5.04	9.35
—	7.14	12.16	7.14	—	—	—	—	7.54	3.30	8.05

Notă: Orele însemnate în stînga stațiunilor sunt a se cîti din sus în jos, cele însemnate în dreapta de jos în sus. Numerele cele grase însemnă orele de lîpote.